

TÊN KHOA
HỌC:*Castanopsis namdinhensis*

Hickel & A. Camus

TÊN THÔNG
THƯỜNG:

Kor men (Lào)

ກໍເໝັນ (Lào)

Dẻ gai nam định (Việt Nam)

HỌ:

Fagaceae

TÁC GIẢ:

Joeri S. Strijk (Alliance for Conservation Tree Genomics ACTG)
Karina Orozco & Amy Byrne (The Morton Arboretum)

Tình trạng bảo tồn

EN Nguy cấp (Endangered).

Mô tả thực vật học

 Cây thân gỗ, cao từ 15-30 m, đường kính thân 0.5 m. Vỏ cây màu xám, loang lổ. Cành non nhẵn. Chồi nhỏ, hình trứng ngược, vảy chồi hình bầu dục, đỉnh gần tù, phủ lông mịn.

Lá khô trên mẫu vật cho thấy toàn bộ mép lá (nguồn MNHN Paris).

Lá hình mũi mác và có đỉnh dài nhọn. Chóp lá dài nhọn và không đối xứng. Góc lá thuôn nhọn hoặc hình nêm. Phiến lá dài 9-14 cm, rộng 2.5-3.7 cm. Mặt trên lá nhẵn, không có lông; mặt dưới lá phủ vảy. Mép lá thường có răng cưa ở 1/4 phía trên lá hoặc toàn bộ lá với răng cưa hướng lên trên. Gân phụ 13-14 cặp, dễ nhìn thấy hơn ở mặt dưới lá. Cuống lá nhẵn, dài 4-7 mm, màu xám nhạt.

Mẫu vật khô (nguồn MNHN Paris).

Phân bố

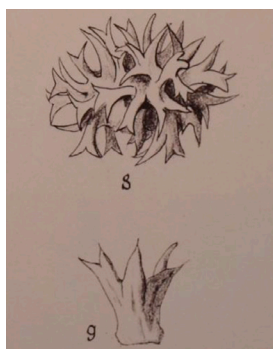
Campuchia, Lào, Việt Nam.

Rừng mưa nhiệt đới miền núi thấp, ở độ cao từ 900-1000 m.

Phần quả chín còn sót lại (đã sấy khô), cho thấy thành cốc có gai. (ảnh © J.S. Strijk, www.asianfagaceae.com).

Minh họa kỹ thuật (Camus, Chataigniers 1948).

Đầu tròn, dẹt, rộng 4 cm và cao 3.5 cm, mặt trong có lông mịn, mặt ngoài có ít lông. Mặt ngoài đầu có gai rất cứng, dày, mỗi gai có chóp rất sắc nhọn. Bao đầu đôi khi nhăn, trục không có gai và có các lá bắc nhỏ khó nhìn thấy.

Hạt khô, có lông tơ, không đối xứng và có sẹo ở gốc. (ảnh © J.S. Strijk, www.asianfagaceae.com).

Hạt dẹt, gần đối xứng, cao 1 cm và rộng 1.8 cm. Đỉnh nhọn, bề mặt có lông mịn. Sẹo hơi lõm, đường kính 1-1.5 cm.

● Khuyến nghị phương pháp thu hái hạt giống để gieo ươm:

Khi quả chín, nên thu hạt trực tiếp từ trên cây bằng cách rung cành với sào tre dài. Do sức sống (khả năng nảy mầm) của hạt giảm nhanh sau khi rơi xuống đất và dễ bị côn trùng, động vật phá hại, việc thu hái trực tiếp trên cây cần được ưu tiên hơn so với việc nhặt quả từ mặt đất. Trong trường hợp sản lượng hạt ít, có thể thu cả các cụm quả và hạt có sẵn trên mặt đất để gieo ươm. Không nên tách bỏ vỏ gai hoặc gỡ quả ra khỏi cụm quả, vì điều này sẽ khiến hạt dễ bị sâu bệnh và mất nước trong quá trình vận chuyển và bảo quản, đồng thời gây khó khăn trong việc nhận diện mẫu thu thập. Những cây mọc gần nhau, kết quả ở khoảng cách gần, có thể được xem là “quần thể địa phương” để lấy mẫu và hạt có thể được trộn chung trong cùng một túi. Tuy nhiên, hạt thu từ những cây cách xa nhau trên 100–150 m không nên trộn chung, mà cần được giữ riêng trong các túi khác nhau. Nếu có thể, nên thu thập thông tin tọa độ địa lý cho mỗi “quần thể địa phương” và ghi rõ trên từng túi hạt. Ngoài ra, nên kèm theo một số cành nhỏ và lá từ cây mẹ đang kết quả vào mỗi túi hạt thu được để hỗ trợ công tác nhận diện.

● Ra hoa – kết quả

Nghi ngờ ra hoa từ tháng 6–9. Ra quả từ tháng 12 (?) đến tháng 4 năm sau.

Tác nhân phát tán:

Các loài gặm nhấm (sóc; chuột?).

Nhu cầu ánh sáng hoặc tổ hợp sinh thái:

Chưa xác định.

● Công dụng

Chưa xác định.